

2022-05-05
Ku2022/00923

Kulturdepartementet

Forum för levande historia
Stora Nygatan 10-12
111 27 Stockholm

Uppdrag att kartlägga kunskapen om antiziganism i grundskolan och gymnasiet

Regeringens beslut

Regeringen ger Forum för levande historia i uppdrag att kartlägga kunskapen om antiziganism i grundskolan och gymnasiet samt föreslå insatser för att motverka antiziganism.

Forum för levande historia ska

- Sammanställa kunskapsnivån om romers historia i Sverige och om romers utsatthet för antiziganism bland elever och lärare.
- Undersöka vilka kunskapskällor om romers historia och nutidssituation som elever, lärare och personal inom elevhälsan har.
- Vid behov lämna förslag på insatser hur kunskapsnivån om romers levnadsvillkor och historia i Sverige kan höjas inom skolväsendet för att motverka antiziganism. Eventuella förslag ska även innehålla på vilket sätt de ska finansieras.

I uppdraget ingår att undersöka hur materialet Antiziganismen i Sverige, Om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet och idag (Kommissionen mot antiziganism, Stockholm 2015) har använts och om det bör revideras.

Myndigheten ska samråda med berörda nationella minoriteter enligt 5 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) och tillämpa ett jämställdhetsperspektiv i arbetet. Förslagen ska även innehålla förslag på finansieringslösning. I genomförandet ska Forum för

levande historia ha en dialog med Länsstyrelsen i Stockholms län och med Statens skolverk.

Forum för levande historia ska senast den 1 mars 2024 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet). För uppdraget får Forum för levande historia använda högst 750 000 kronor under 2022 som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering för budgetåret 2022 uppförda anslaget 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m., anslagspost 10, Nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2022. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 1 mars 2024 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Regeringen beräknar att 750 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget för 2023, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget

Skälen för regeringens beslut

Många romska barn och unga drabbas av de fördomar som finns om romer och som ofta grundas i en okunskap om minoriteten. Romska företrädare vittnar om att fördomar och rasism mot romer finns inom bl.a. skolan vilket riskerar att påverka skolgången negativt. I redovisningen av uppdrag till Länsstyrelsen i Stockholms län att öka kunskapen om romska barns och ungas utsatthet för antiziganism (A2020/01141) framgår bl.a. att unga romer vittnar om upplevelser av otrygghet i skolan kopplat till sin romska identitet.

Antiziganismen har en lång historia i Sverige som omfattar systematisk diskriminering av romer och medför ojämlika livsvillkor för romer än i dag. Antiziganismen i samhället fortsätter alltjämt skapa hinder för att romer ska få sina rättigheter tillgodosedda. Företrädare för romska organisationer upplever att antiziganismen fortfarande är djup och generellt accepterad i samhället. De vittnar om upplevelser av strukturell diskriminering som börjar redan i skolan och fortsätter i arbetslivet.

Kommissionen mot antiziganism tog under 2015 fram skolboken Antiziganismen i Sverige, Om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet och idag, vilken byggde på vitboken Den mörka och okända historien – vitbok om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet. Det saknas mer detaljerad kunskap om i vilken utsträckning och på vilket sätt boken används och om det finns behov av att revidera innehållet för fortsatt användning i skolan.

Forum för levande historia genomför en stor utbildningsinsats om olika former av rasism i historien som riktar sig till bl.a. skolans personal. Uppdraget är en del av arbetet inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (Ku2016/02629).

För att säkerställa att insatserna för att öka kunskapen om, och motverka, antiziganism i skolan möter lärares och elevers behov på bästa sätt, behövs ökad kunskap om nuvarande kunskapsnivåer och kunskapsinhämtning. Vidare finns behov av att undersöka vilka insatser som behövs för att öka kunskapsnivån bland såväl elever som lärare.

Genom att undersöka såväl kunskapsnivåer som behov av insatser kan uppdraget bidra till ett mer långsiktigt arbete att motverka antiziganism.

På regeringens vägnar

Jeanette Gustafsdotter

Majlis Nilsson

Kopia till

Finansdepartementet /BA

Utbildningsdepartementet /GV och S

Arbetsmarknadsdepartementet/ A och MRD

Kammarkollegiet

Länsstyrelsen i Stockholms län

Statens skolverk